కాంతా-కనకములు

ముద్దా విశ్వనాథము గారు

వీటమ్మకడుపు బంగారమయిన శాస్త్రులు, ఎంతనుభవంమీద సంపుటీ చేశారోగాని, తరిచి తరిచి ఆలోచిస్తున్నకొద్దీ మహాచిత్రంగా తోస్తున్నాయి ఈ రెండు ముక్కలున్నూ. మానుష జీవితమంతా ఈ రెండు పదాల్లోను యిమిడ్చారు పెద్దలు. వినడానికి చాలా ఆనందంగా వున్నాయి. ఉచ్చరించడమును యింపుగా ఉన్నాయి.

'కాంత'—అన్నారు. అంటే ఆడుది అని అందరికీ తెలును. "అబ్బాయీ! నీకు పెళ్లిట్రోయి" అని చూడండి, అయిదేళ్ల పిల్లాడితోటి. వాడికేంతెసిలిందో, ఏవిటో కాని, మనస్సులో ఒకవిధమైన ఆనందం, సిగ్గుతోచి ముసిముసినవ్వు నవ్వుకుంటూ తలవంచుకొని "పోదూ" అంటూ జవాబివ్వకుండా గిరుక్కున పారి పోతున్నాడు. ఆకోమలమైన వయస్సులో వాడేమనుకొని ఉంటాడో ఆలోచించండి. తనతోటి ఆడుకో డానికి నేస్తం మరొకళ్లొస్తారు గదా అని తలచి వుంటాడు.

ఈ కాలంలో తరుణవయస్కుడైన బ్రహ్మచారి విద్యార్థిదశలోనే స్వానుభవంగా స్త్రీ విషయకమైన సంగతులు అనేకం అవలీలగా తెలుసుకుంటున్నాడు. "Life is blank without a mate" మొద లైన ఇంగ్లీషు వాక్యాలు కృషిచెయ్యగా సహచరురాలిని సంపాదించాలనే గాఢాభిప్రాయం కలుగుతూంది. కాని పాశ్చాత్య పద్ధతి అనుసరించాలనే సరదాచేత పెళ్లిమాట కదిపినప్పుడల్లా "మా Principal చూడు 45 years ఉన్నాయి. ఇంకా bachelor గానే ఉన్నాడు. ఈ Summer vacation లో పెళ్లి చేసుకుంటాట్ట. ఆయన £ 2000 లు లండన్లో బ్యాంకులో వేశి ఉంచినాడుట. నాకు earning capacity వచ్చేదాక ఈ topic నాదగ్గర move చెయ్యకు" అని పైకి అంటూంటాడు.

/ భార్య వియోగమై, సంతాన హీనుడై, ఎనిమిదో పదినడుస్తూన్న శాస్త్రుల్లుగారు "ఎల్లాగయ్యా మరి, 'అపుత్రస్యగతిర్నాస్తి' అన్నారు. ఏయిూడుదో కుర్రదాన్ని కట్టుకుని ఒక్కనలుసుని కని నాపేరును భూమి మీద పారేస్తే వంశక్షయం కాకుండా ఉంటుంది. ఈ ఇల్లూ గట్రాచూసుకుంటాడు. నాకు సంసార ఘూచీ వదలి పోతుంది" అని విలపిస్తున్నాడు.

కనుక ప్రతివాళ్లూ "కాంత" కావాలనే కోరుతున్నట్టుంది. అందరికీ అవసరమనే తోస్తూంది. జీవితంలో, సాలుకినాలుగు రూపాయిలు పంపి అనేక చిత్రములతో "గృహలక్ష్మి" పత్రిక తెప్పించుకో గలం గాని, నాలుగువేల రూపాయిలకిమ్మత్తు కనకం యిచ్చుకున్నా అనుగుణ్యమయిన గృహలక్ష్మి లభ్యపడు తుందా అని సంశయం. ఈ సంగతి అల్లా ఉంచండి మళ్లావద్దాం.

మన వాళ్లన్న ముక్క ఏమిటీ? రెండోది?—"కనకం"—అప్పుడు పుట్టిన బిడ్డకూడా తెలుసు, దీనిఅర్థం, విలువానూ. దీనిని చక్కగా నిరూపించాడు, ఒక ఆధునిక కవి ఈ క్రింది పద్యంలో.

గీ. కలుషభూయిష్ఠమగు కలికాలమందు
జనవశీకరణైకసాధనము ధనము
గాని, బుద్ధియుఁ గులము యోగ్యతయుఁగావు!
ధరను ధనమొండె ప్రత్యక్ష దైవతంబు!

ఈ ధనంయొక్క ఆవశ్యకత క్రింది పద్యంలో నేర్పుగా పొందు పరుపబడింది.

సీ. పరిణయమును ధ్రువ పఱచుటకర్థంబు,
పెండ్లాడుకొనుటకు విత్తగరిమ
పిదప గర్భాధాన విధికివిత్తము, పురి
టికి నామకరణంబునకును డబ్బు,
బిడ్డకుఁ జదువు చెప్పించుట కర్థంబు,
పెంచి పెద్దను జేయ విత్తరాసి,
క్రతువుల నర్థంబు, వ్రతముల విడిముడి,
సన్యాసిభిక్షకు స్వాపతేయ,

గీ. మపరకర్మంబులను ద్రవ్య, మవల మాసి
కావళులను హిరణ్యంబుగాదె
నవ్వుటకు నేడ్చుటకు ద్రవిణంబువలయు

*　　　*

కనక తెల్లవారింది మొదలు పొద్దు గుంకేదాకా ధనం. పుట్టింది మొదలు చచ్చేవరకు ధనం. బతికున్న వాళ్లు దేవులాడ్డంబాగానే వుంది. మాదిగ భూషడు డప్పు వాయిస్తుంటే దెబ్బదెబ్బకీ "ధనం, ధనం" అని మోగుతుందుట ఆ ప్రాణంలేని చర్మంకూడా. ఇటువంటి ధనంకోసం ప్రతివాళ్లూ ఆలోచిస్తున్నారు, ఉపా యాలు. ఈ సాధనాలేవిటో, ఎంతవరకు వుపచరిస్తున్నారో ముందెప్పుడేనా తెలుసుకుందాం.

ఈ సందర్భంలో "కాంతాకనకములు—సుఖ దుఃఖ భాజకములు" అని ఒకమాట విసిరినారు పెద్దలు. "కనకం" అంటే ఎక్కడలేని ఉత్సాహం తెచ్చి పెట్టుకుని భుజాలెగరేశినాం. "కాంత" అంటే చంకలు కొట్టుకున్నాం. "సుఖం" అనేటప్పటికీ ఆనందంలో మునిగిపోయాం. ఆఖరుముక్క పలకడానికే అసహ్యంగానూ, భయంగానూ ఉంది. "దుఃఖం" ట. ఈ మూడింటిని తుడిచి పెట్టుతూ ఆఖరున ఈ మాట తగిల్పించాడు దిక్కుమాలిన దేవుడు. లేకపోతే ఎంతో హాయిగా ఉండివుందుం. ఈ సంగతేవిటో శాస్త్ర విమర్శిద్దాం.

వెనక యేమన్నాం? "ఎంతసొమ్ము వెచ్చించినా, అనుగుణ్యమయిన కాంత దొరుకుతుందా" అని. ఇప్పుడు తెలుసుకునే ముఖ్యాంశం యిది. మనదేశంలో ఉన్న యిన్నికోట్ల ప్రజలలోను "అనుకూలదాంపత్యం" ఎందరిలో ఉంది? అనగా, నిష్కల్మషమైన ప్రేమతో 'చిలకా గోరింకల్లాగు' వుండే దంపతు లెంతమంది? పెళ్లి అయినంత మాత్రాన్న భార్యాభర్తలు ఇష్టాగోష్ఠిగా ఉన్నారని ఎవరైనా నిర్ధారణగా సాహసించి చెప్పగలరా? "లేదు, లేదు" అని ఆకాశవాణి గంభీరంగా పలుకుతూంది. ఈ సంగతి ప్రతిదంపతులకూ తెలుసును, మనస్సుల్లో అయినా. Platforms మీద బల్లగుద్ది lectures ఇచ్చే Social Reformers అనే వారికి స్వానుభవమే. దేశోపకారం కోసం సభలలో గర్జన వాదములు చేసేవారికి గోచరమే. అయితే యేం. అందరూ గణపతి బొడ్డులో వేలెట్టి, తేలుకుట్టినా మర్యాదకోసం ఏమి యెరగనట్టుండక తప్పదు. ఇందుకు కారణాలు ముందు బోధపడతాయి.

ఈ "కాంతాకనకములు" దుఃఖభాజకము లెట్లానో కొంచెం తెలుసుకుందాం. దుఃఖం ఎప్పుడువస్తుంది మనిషికి? బాధకలిగితేను. 'బాధ' అంటేయేమిటి? తనకు హితవుగాని హింశం. చిన్నబిడ్డ ఆకలివేస్తే ఏడుస్తాడు. యువకుడు పరీక్ష Fail అయితే ఆత్మహత్య చేసుకుందామా అన్నంతవరకు మనస్సులో కుందుతాడు, పరీక్ష Pass అయినవాడికి ఉద్యోగం దొరక్కపోతే మనశ్చింత. నౌఖరి దొరికినవాడికి పనివత్తిడివల్ల వ్యాకులత. లుబ్ధుడుకి ఒకదమ్మిడి ఖర్చుపెట్టాలంటే ప్రాణకంటకం. బ్రహ్మచారికి పెళ్లికోసం దేవుల్లాట. గృహస్థుకి ఎల్లాగురా బాబూ ఈసంసారం యీదడం అనిపెనగులాట. కొడుకులుంటే కూతుళ్లు లేరని ఆలాపన. కుమార్తెలుపుట్టితే అల్లుళ్లకోసం చింత. భూస్వాములకి తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుషిప్పు నెగ్గకపోతే నిద్రపట్టదు. కోడిపందెముల్లో ఓడిపోతే అదోవిచారం. ఈవిధంగా ప్రతిస్థితిలో ఉంటున్న ప్రాణికీ, ఏదోవిధమైన బాధఉండక తప్పడంలేదు.

ఇప్పుడు మనము ప్రస్తావించుతున్న "దాంపత్య" విషయంలో ప్రతిదినము మనకు గోచరమవుతున్న సాధకబాధకాలేవిటో ఆలోచిద్దాం.

పొద్దున్న 8 గంటలకి ఆదరాబాదరా అని ఉడికీఉడకని మెతుకులు నోట్లోవేసుకుని వెళ్లిన అయ్యగారు ఆఫీసులో దొరగారిచ్చినతిట్లు మారుమాటలేకుండా జేబులో వేసుకుని, చచ్చిసున్నమై, మధ్యాన్నం టిఫినులేక కళ్లు లోతుకిపోయి, గుక్కెడు మంచినీళ్లచుక్కలు భార్య చేతితో యిస్తే ఆనందంపడి దప్పితీర్చుకుందామని చప్పుచప్పున యింటికివెళ్లబోతూంటే, దొడ్డిగుమ్మందరికి వచ్చేటప్పటికే కొంపలోవినబడుతున్నాయి పెద్దకేకలు. భర్తగారు కుడికాలు గుమ్మంలో పెట్టేసరికి భార్య అందుకుంది "ఏవండోయ్, మీరు వీళ్లమీద కేసుపెడతానని వొట్టుపెట్టుకుంటే సేకాని నేను నూతులోపడతాన"ని అరుస్తూ

వస్తూంది. భర్తకు యిదివరకున్న సాహసం ఏమయిందో! ఆఫీసులోపడిన ఆరాటం ఈసందర్భంలో కనుపించనేలేదు. ఇన్నింటినీ మించిన కొత్తబాధ ప్రవేశించింది. "ఏమిటీ సంగతి" అన్నాడు వణుకుతూ భయంతోటి. "నేను మొదటే చెప్పాను, మీబూడిద గుమ్మిడిపాదు మాపాకగోడికి పాకుతూందని, అప్పుడూరుకుని తీరా ఇప్పుడు మానడిమిప్పుమీదికెక్కి యిల్లుధ్వంసంచేస్తే, మేమేనా అంతచేతకాని వాళ్ళం. పైగా, మడుగుమీద కాయలు కనబడ్డంలేదని ఇదొకనాదా? అని ఈరీతిగా పొరుగువాళ్ళతోటి పేచీపడుతూంది యిల్లాలు.

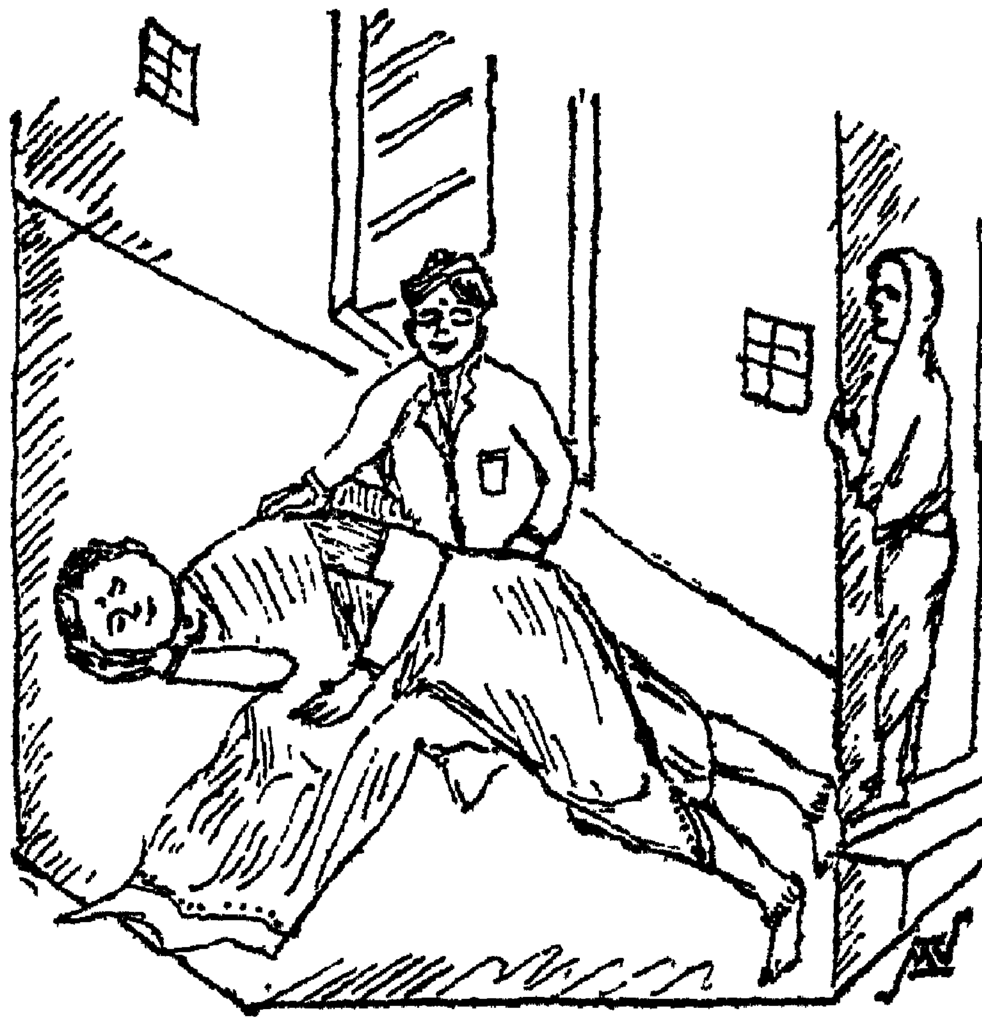

ఒక పంతులుగారు పకోడీలు, కాజపటుకులు పొట్లాలు కట్టించి జేబులో పెట్టుకొస్తున్నాడు, భార్యకోసం, ఆఫీసునుంచి వచ్చేటప్పుడు. తమాషాగా ఊరించి యిద్దా వని ఆయన అభిలాష. ఆవిడ ప్రతిదినంవచ్చి "ఇవ్వేళ నాకేం తెచ్చా"రంటూ జేబులు తడవడం మామూలు. నేడదేమో వసారాలోవట్టి కింద పడుకుంది, పంతులు వచ్చేసరికి. మెల్లిగా బుజంతట్టి 'లెమ్మని' బుజ్జగిస్తున్నాడు. కాళ్ళేపు వూరుకుని తారాజువ్వలాగు లేచిందావిడ. "ఇదిగో ఇదే చెప్పడం, మీ అమ్మయినా ఉండాలి, నేనైనా వుండాలె, ఈ యింట్లో. ఏదో వకటి సెటిల్చెయ్యం డిప్పుడు. ఆవిడను వేరుచెయ్యడానికి శక్తిలేకపోతే ఈ సాయంతరం బండిలో దిగబెట్టెయ్యండి నన్ను పుట్టింటికి. ఈ మాత్రం చక్కబెట్టుకో లేనివాళ్లు పెళ్లియెందుకు చేసుకోవాలి?" అని పట్టుపట్టి రొకరువు పెడుతూంది.

ఈదృష్టాంతద్వయం సంసార సముద్రములో ఒక్కరేణువు. గృహచ్ఛిద్రాల్లో లెక్కకురానిది. **Civilised and educated circles** లో జరిగే తమాషాలు మహా **refined** గాను **delicate** గాను వినోదంగా వుంటాయి. **Mrs,** గారు **acquaintance** తో **discourse** చేస్తుంటె పంతులుగారు **surprise visit.** కొందరు అన్నీచూస్తూ ఏమీ యెరగనట్టుండి, పైకి మాత్రం **chastity** ని గురించి **lectures** కొడ్తారు. 80 యేళ్లు గడచిన నాలుగో పెళ్లి **retired officer** కూడా వీర్య స్తంభనముకు యేమయినా ప్రశస్తమయిన లేహ్యం దొరుకుతుందేమో అని పత్రికలలో ప్రకటనలు వెదకుతుంటాడు. పాపం, చేతులు వణుకుతూ నెరిసిన వెంట్రుకలు కనబడకుండా వారానికి రెండుసార్లు **hair dye** వేసుకుంటాడు. కాంతని సంతోష పెట్టాలనే భ్రాంతిచేత. ఈ మోస్తరుచిత్రాలు ఏకర్వు పెట్టితే ఎన్ని పత్రికలైనా ఎంత కాలమయినా చాలవు!

దీనికంతా కారణమేమిటి?

తరుచుగా చర్చింపబడుతున్న విషయాలు, స్త్రీవిద్య లేకపోవడం, అతిబాల్యవివాహాలు, కన్యాశుల్కం, వరవిక్రయం, వగైరా అననుకూలదాంపత్యానికి కారణాలుగా చెప్పుట్కు గింగురుమంటున్నాయి.

పురుషులకంటికి 'స్త్రీ' యొక్క అద్భుతమహిమ గోచరమవడంలేదు. స్త్రీపురుషులన్నారు. భార్యాభర్తలు-తలిదండ్రులు-పార్వతీ పరమేశ్వరులు-లక్ష్మీనారాయణులు-ఇంగ్లీషులోకూడా Lectures ఇచ్చేటప్పుడు 'Ladies and Gentlemen' అని Address చేస్తారు. చూశారా యెవరుముందో! కనిపెట్టండి స్త్రీయొక్క ఘనత. రైలులో Female Compartment ఏర్పరచారు. ప్రదర్శనాలలో "స్త్రీలకు ప్రత్యేకస్థలం" బొమ్మలాటకెడితే, సంబంధంలేనివాళ్లు ఇట్టేకలిపించుకుని "ఒరేయి, నీకుబుద్ధిలేదూ? చుట్టపొగవదుల్తావ్, ఆడవాళ్లు కనపడ్డంలే" అని స్త్రీలపక్షాన్ని వాదించుతారు. సినిమాకు వెళ్లేటపుడు మొగాళ్లు తొడతొక్కిట్లో ఊపిరాడక దేవుల్లాడుతుంటే, ఎన్నిటికెట్లయినా అణుమాత్రం శ్రమలేకుండా (తమ ఆధిక్యతకు చిరునవ్వునవ్వుకుంటూ) చిటుకలో తెస్తారు కాంతలు.

కాంత ఆధిక్యత తెలిసికొనగలిగినప్పుడే మగవానికిముక్తి, దేశానికి బాధావిముక్తిన్నీ. "స్త్రీ" మహాస్వరూపమని పెద్దలువాడివడపోశారు. సరే, శాస్త్రాలన్నీ ప్రక్షిప్తాలని prove కాబడుచున్న ఈ రోజుల్లో మనకాగొడవొద్దు. స్త్రీయొక్క ఆధిక్యత ప్రత్యక్షంగా కనిపెడుతునేవున్నాం. ఎంతప్రగల్భాలు కొట్టేహోదాగల పురుషుడైనా స్త్రీ అరచేతిలో పిచ్చుకే. ఆఫీసులో చెలాయించే Strictness, Discipline కి యిక్కడ exception చెప్పవలసిందే. పాఠకులారా! మనశరీరంలోనే ఇరుప్రక్కలు Symmetrical గా లేవే? కుడిచేతికున్నంత బలం ఎడమచేతికేదీ? (పుర్రచేతివాటంవున్న కొద్దిమందికితప్ప). అలాంటిది స్త్రీపురుషులు సమానంగా ఎట్లావుంటారు? అన్నివిధములా, కాంతయే ఆధిక్యతగలదని నిర్ధారణవుతునేవుంది. ఆమెకు తన అభీష్టంనెరవేర్చుకో గలిగిన సామర్థ్యంవుంది. ఆమెకుగల స్వేచ్ఛ, బాధ్యత మగవానికిలేదు.

జన్మంతరించాలంటే కర్తవ్యమేవిటి మరి, పురుషుడికి? సంసారసాగరానికి 'చుక్కాను'— ఇహపరసౌఖ్యదాయిని—మోక్షసాధకం అయిన "గృహలక్ష్మి"ని లోబరుచుకోవలె. అధికారప్రమత్తత ప్రలాపంచే గాదు. భయపెట్టికాదు, బెదరగొట్టికాదు. ఇష్టప్రవర్తనవల్ల—సరియైన జ్ఞానవికాసం కలగచెయ్యడంవలన—తనమనస్సు కనిపెట్టి కాంత చరించేటట్టు పురుషుడు తరిఫీదు చెయ్యడంచేతను. దీనిపేరే "మనస్తత్వశాస్త్రం (Psychology). ఇదియే మనోవికాసం అభివృద్ధిచేసి సంసారసుఖంచే కూర్చేది. మనుష్యునిజీవితం సార్థకం చేసేది. ఈమహిమ కొందరికి పుట్టుకలోనే యిమిడివుంటుంది. కొందరికి స్వానుభవంగా తెలుస్తుంది. దీని ఆధిక్యతనుగురించిన వివరాలు మరొకప్పుడు తెలుసుకుందాం.

భర్తను సుఖపెట్టగలిగిందీ, మెప్పింప గలిగిందే "స్త్రీ విద్య". పురుషుని కిష్టంలేనపుడు భార్య Vakil పనిచేసి నెలకు రు. 500 లు తెస్తేమాత్రం యేంసార్థకం? మనోభేదాలతో సంసారం ముందు కొస్తుందా? మద్రాసులో blocks తయారుచేసే మామిత్రుడున్నాడు. ఆయన భార్య విద్యావతికాదు. B.A. degree సంపాదించలేదు. అభ్యాసంచేత భర్త యిచ్చిన pencil sketches ink చెయ్యడం, బ్లాకులు తయారుచేశే process చక్కగా అలవరుచుకుంది. ఆయన కూతురున్ను అదే మోస్తరు. చదువరులారా! ఆకుటుంబము దొక్క సౌఖ్యంవర్ణించడానికి యెవరితరం? పురుషునికి కుడిచెయ్యిగావున్న అటువంటి నారీమణులు గదా "స్త్రీ రత్న తగినవారు!

ఈ మన స్తత్వ పరిశోధనాజ్ఞానం సహజంగా కలగవలసిందే. లేదా స్వానుభవంగా తెలుసుకోవలసిందే. School లో ఉపాధ్యాయులు బోధించరు. భార్యాభర్తలు ఒకరిమనస్సు కనిపెట్టి ఒకరు నడిచినప్పుడే సంసారసుఖం. "కాంత" అనుగుణ్యంగావుంటేనే కాయకష్టాలుపడి ఆర్జించిన "కనకం" సార్థకంలోకివస్తుంది. పాశ్చాత్య నాగరకతా ప్రభావంవల్ల తాత్కాలికంగా కలుగుతున్న మార్పులు, శాశ్వతం అనుకోకూడదు. మనం "భారతీయులం" అని జ్ఞాపకముంచుకోవాలె. హిందూ దేశపుస్త్రీలంతా నల్ల జెండాలుచ్చుకొని బయలుదేరి "సైమన్—go back" అని గోలుపెట్టినంత మాత్రాన్ని సంసారసౌఖ్యం గలగదు. "ఇంట గెలిచి రచ్చగెలవ మన్నారు." "Back to our old simple Hindu life" అని భారత స్త్రీలంతా పురుషులిని గోలుపెట్టవలె. "Oh! you luxuries! We do not want you" అని emphatical గా క్రియారూపకంగా బహిష్కరించాలి. పురుషుని లోపాలు నిముషంలో కట్టుపడతాయి, కాంత గట్టిగాతలుచు కుంటే. కాంతకు స్వేచ్ఛ ఎంత ఎక్కువో, అంతకు ఎక్కువ మడుగులు బాధ్యత వున్నది. సంసారం "సుఖ" భాజకంగానీ "దుఃఖ" భాజకంగాని చేసే వ్యక్తి స్త్రీలోనే అంతర్భూతమైవుంది. "కనకం" సార్థకంచేసినా వ్యర్థంచేసినా ఆమెకోరకే. సంసారం చక్కగానడవడం, దేశం బాగుపడడం "స్త్రీ" ఇష్టానిష్టాలలోవుంది. కనుక ఎప్పుడును స్త్రీని రంజింపచేయ్యడానికే అన్ని విధములా పురుషుడు ప్రయత్నించాలె.

గాంధిగారి స్వీయచరిత్ర చదివినంతమాత్రాన ముక్తిలేదు. మనస్వీయచరిత్రం మనంచదువుకోవాలి. ఒక్కొక్కళ్లు చిన్నతనంనుంచీ చేసినమంచిపనులు, లోపాలు నెమరుకితెచ్చుకోవాలె. దాన్నిబట్టి ముందుజీవిత కర్తవ్యం నిర్ణయించుకోవాలి. ప్రతివారున్ను సత్యాన్వేషణంతో 'మన స్తత్వ పరిశోధన' మొదలెడితే ఇపుడు జరుగుచున్నన్ని ఘోరాలుండబోవు. 'అనుకూల దాంపత్యాలు' తప్పక అమరుతాయి. నేడే ఈనిముషమే—మనస్సుకాస్త నిశ్చలంగావుంచుకుని న్యాయపరిశీలనతో ఆలోచించితే కొద్దిరోజులకే మనలోమార్పుకలిగి తీరుతుందని ముమ్మాటికీ చెప్పవచ్చు. అప్పుడే 'కాంతాకనకములు' సుఖభాజకములవుతాయి. అంతా మన చేతిలోపని, మరికొన్ని ముఖ్యాంశాలు వివరంగా విమర్శిద్దాం ముందు. ఇప్పటికి శెలవు మరి!

వేలుపాక.

ముద్దా విశ్వనాథం.